

Életviteli kompetenciák fejlesztése

Tanári kézikönyv

Erasmus+

SUPREM

10. MODUL

A TANULÁS, MINT ÉLMÉNY – "IRODALMI KÁVÉHÁZ"

10. MODUL

A TANULÁS MINT ÉLMÉNY – "IRODALMI KÁVÉHÁZ"

	Tudás	Képesség	Attitűd	Autonómia és felelősség
<p>10. A tanulás, mint élmény – "Irodalmi kávéház"</p>	<p>Ismeri az irodalmi és társadalmi kommunikáció formáit, céljait, eszközeit.</p> <p>Ismer különböző korszakokból származó irodalmi szövegeket, azok funkcióját, eszközeit, összehasonlításának szempontjait.</p> <p>Ismer nyelvi eszközöket gondolatai, érzelmi kifejezésére.</p> <p>Felismeri a nyelvi kifejezés társadalmi szerepét.</p> <p>Felismeri a motiváció jelentőségét a tanulásban.</p> <p>Érti a tanulás lényegét.</p>	<p>Bekapcsolódik tanulási helyzetekbe.</p> <p>Megért különböző korú, stílusú, műfajú szövegeket.</p> <p>Képes a kritikai gondolkodásra, az önkifejezésre.</p> <p>Alkalmazza a kommunikáció eszköztárát, világosan és helyesen fejezi ki a gondolatait.</p> <p>Megfogalmazza a flow élmény összetevőit.</p>	<p>Nyitott a felfedezés örömeire, csapatmunkában a saját feladat teljesítésére.</p> <p>Motivált, készen áll a tanulásra.</p>	<p>Felelősséget vállal a saját tanulásáért, irányítja a tevékenységeit, menedzseli az erőforrásokat.</p>

Bevezetés

Miért érdemes "irodalmi kávéházat" csinálni a gyerekekkel?

Az "irodalmi kávéház" ötlete a hazai (olasz) és nemzetközi irodalom és történelem tanulmányozása után merült fel az iskolánkban. A felvilágosodás kora az emberi értelemben vetett bizalom időszakává vált. A kávéházak az eszmecsere, a kritika, a kultúra és a polgári értékek születésének helyszínévé váltak. Ebben az értelemben az iskolával való kapcsolata nagyon szoros, hisz az iskola is a kultúra, az értékek átadásának helyszíne. A hely, ahol kialakulhat mindenkiben a kritikus szemlélet és gondolkodás, a vélemények, gondolatok kicserélése iránti igény. Ez a projekt lehetővé teszi a diákok számára, hogy különféle szövegek tanulmányozása és értelmezése kapcsán megfogalmazzák kételyeiket, kritikáikat, reflexióikat. Lehetőséget ad arra, hogy hosszú időre megalapozza az olvasás szeretetét, a mások által megfogalmazott gondolatok megismerésének és megértésének igényét, a felnőttekkel (pl. szülőkkel) történő megvitatását. A közös munka célja az is, hogy közelebb hozza a diákokat a klasszikus szövegek olvasásához, remélve, hogy ráéreznek a szellem szabadságának igényére, növekedésének "ízére" és hasznára.

A tanulási út megtervezése során a tanár követhet egy történelmi szálát, vagy választhat olyan témát (pl. barátság, szerelem), amely közel áll a diákok érdeklődéséhez.

A választott téma lehetővé teszi, hogy közel érezzék magukat a történelem jelentős szerzőihez, szereplőihöz, és elmélyült gondolkodásra és beszélgetésre ösztönözzük a diákokat.

A szövegértelmezéshez szükséges kutatómunkát, a szóhasználat elmélyült tanulmányozását támogatja egy

látogatás a helyi könyvtárban, esetleg levéltárban. A levéltári látogatás különösen alkalmas arra, hogy a diákok szövegeket, szerzőket történelmi kontextusba tudjanak helyezni, megértsék a történelem fontosságát, a dokumentumok, kéziratok archiválásnak és feldolgozásának fontosságát.

A könyvtári látogatás segíthet újra felfedezni az olvasás örömét, a könyvtári kutatások jelentőségének megértését.

A projekt multidiszciplináris, így minden tanár is könnyen bevonható. A diákok dolgozhatnak idegen nyelvű szövegekkel is, és memoritereket is bevonhatunk a projektbe.

A színházi művek, szónoklatok lehetővé teszik a gyermekek számára, hogy saját érzésekkel, gondolatokkal rendelkező entitásként azonosítsák önmagukat, megerősödjön az önbizalmuk, és a bizalmuk másokban és a külvilággal.

A szülőket be lehet vonni a műsorok, projektzáró események szervezési feladataiba, pl. hangosítás, frissítők kínálása, fotózás, jegyárusítás, stb.

Az önkifejezéshez, a gondolatok és érzelmek közvetítéséhez, a tanuláshoz, felnőtté váláshoz, sikeres életvitelhez el kell sajátítanunk a nyelvet, annak eredményes használatát, a verbális és nem verbális kommunikáció formáit. A nyelv elsajátításához nélkülözhetetlen a memória, az emlékezet. Az agy ezen funkcióit állandóan működésben, “edzésben” kell tartani.

Agyunk érzelmekkel, zenével, szavakkal táplálkozik, és az emlékezetéből merít, hogy kifejezhesse

magát. A felnőtté válás során izgalmas élmény annak megtapasztalása, hogy emlékezünk a gyermekkorban megtanult versekre, szövegekre. Egy verset fejből tudni a szabadság élményét is nyújtja, egy esemény, gondolat fontosságát mutatja.

A projekt szereplői

Bevont pedagógusok: osztályfőnökök, magyar- és idegennyelv-tanárok, történelemtanárok, művészeti tárgyakat (éneke-zene, vizuális kultúra, tánc és dráma) tanító tanárok.

Külső szakértők: könyvtartudományban jártas szakértő, levéltáros, múzeumpedagógus.

Családok: tanulók szülei, akik vállalják a közreműködést a záró rendezvény megszervezésében.

Célok to recognize others' emotions

A magyar és világirodalom tanulmányozása révén elősegíteni a társadalom és a személyiség alapvető értékeinek kritikai szemléletét, fejleszteni a nyelvi és kommunikációs készségeket, az önkifejezés eszköztárát, a tanulás élményét nyújtani az olvasáson, értelmezésen, alkotáson keresztül.

Részcélok:

- A költői szövegek formai és nyelvi elemeinek felismerése,
- új allegorikus elemek megismerése,
- a vers központi témáinak meghatározása és elemzése,
- adott szöveg átfogalmazása és reflektálás az új szövegre,
- néhány retorikai elem ismerete és alkalmazása,
- költői szövegek összehasonlítása,
- a szervezési készségek fejlesztése,
- a gondolatok világos és helyes kifejezése,
- szöveghű előadás,
- a különféle típusú szövegek lényegi jelentésének megértése,
- a nyelv történelmi fejlődésének ismerete, kulturális és társadalmi vonatkozásainak megértése,
- a tapasztalatokkal kapcsolatos vélemények, reflexiók megfogalmazása,
- a valóság visszajelzésein keresztül a személyiség fejlődése,
- a test és lélek egységének tudatosítása,
- önmagunk érzéseinek, gondolatainak megélése, önálló entitásként történő észlelése,
- a csapatmunka révén megfelelő önbizalom megszerzése,
- a tanulás élményének megtapasztalása,
- az idegen nyelven történő önkifejezés fejlesztése.

Tevékenységek

Bevezetéseként a tanár néhány játékot készítsen elő a költői szövegek eredményes megértéséhez, a kreatív íráshoz és egymás megismeréséhez. Pl. történetpiramis

Történetpiramis

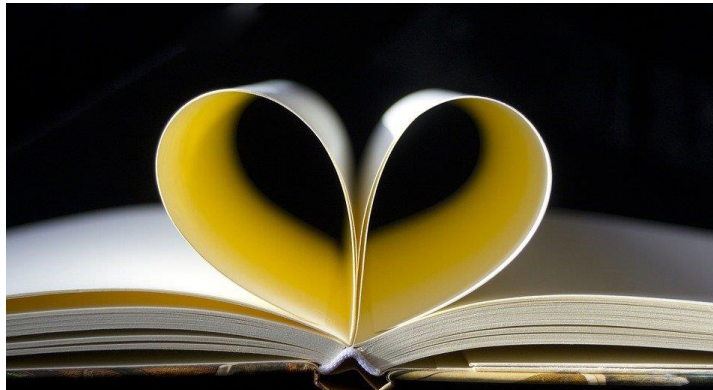
1. (1 szó – főszereplő)
2. (2 szó – jellemzés)
3. (3 szó – helyszín/helyszínek)
4. (4 szó – kulcsemény/probléma)
5. (5 szó – egyik esemény)
6. (6 szó – másik esemény)
7. (7 szó – harmadik esemény)
8. (8 szó – megoldás/üzenet)

Vers puzzle

A tanár verseket választ 5 irodalmi korszakból (pl. Ókor: Szapphó, Catullus; középkor: Villon, Boccaccio; XIX. századi magyar: Petőfi, Vörösmarty, Arany; XX. század első fele magyar: Ady, Radnóti, Tóth Á. József Attila; XX. század második fele: Déry Tibor, Lackfi János). Minden verset szavakra vág fel. 3-4 fős kiscsoportokra osztja a diákokat, és a szavakat rejtő borítékokat átadja a csoportoknak.

A tanulók feladata a kapott szavakból egy új verset létrehozni, a szavakat felragasztani egy lapra.

A feladat végén a tanár felolvassa az eredeti verseket, majd a tanulók által írt alkotásokat, és közösen megbeszélik minden csoport szövegét.

Dadaista vers

A tanár elmagyarázza a diákoknak, hogy bárki lehet alkotó ember: írhat verset, valamint rajzolhat, énekelhet, vagy játszhat hangszeren.

Mi a dadaizmus? Egy olyan irodalmi és képzőművészeti irányzat, amelyet a XX. század elején találtak ki, és fő célja a közönség meghökkentése volt. Fontos, hogy minél több módon megpróbáld kifejezni magad. Mint minden tevékenységhez, még a versíráshoz is gyakorlat kell, és a legjobb módszer erre a költők műveinek "másolása". Hogyan kell eljárni? Tristan Tzara javaslatait követjük, aki ebben a versében elmagyarázza, hogyan készítsünk dadaista verset.

DADAISTA VERS KÉSZÍTÉSE

“Vegyél egy újságot.

Vegyél egy ollót.

Válassz egy cikket az újságban olyan hosszúságban, amilyen hosszú verset szeretnél.

Vágd ki a cikket.

Ezután óvatosan vágd ki a cikk szavait és tedd egy zacskóba.

Finoman rázd meg.

Ezután egymás után vedd ki a szavakat.

Másold le gondosan.

A vers rád fog hasonlítani.

S lám, máris egy rendkívül eredeti író vagy, és elbűvölő érzékenységű, ámbár ezt az érzékenységet a köznép kellően még nem érzékeli.”

Tristan Tzara

A tanár megkéri a diákokat, hogy készítsenek egy dadaista verset a Tzara versében olvasható utasításokat követve, átadja nekik a verset, és egy újságot. (A vers a tanulói munkafüzetben megtalálható.)

Megszemélyesítés

A tanár elmagyarázza a diákoknak, hogy mit jelent a megszemélyesítés, és olyan verset (filmrészletet) választ, amelyben a növények és állatok emberi tulajdonságokkal bírnak.

Alkossatok megszemélyesítéseket, írjatok le egy növényt, állatot, dolgot úgy, mintha ember lenne. Tulajdonítsatok neki emberi érzéseket, vágyakat, gondolatokat, szavakat, cselekedeteket. Képzeld el pl. hogy meg akarod személyesíteni a Napot. Mit csinál? Pl. emelkedik, beáll, világít, melegít...stb.

Személyesítsd meg 3-3 mondattal az alábbi dolgokat. A mondatok válaszoljanak az alábbi kérdésekre:

- ✓ Mire gondol?
- ✓ Milyen vágyai vannak?
- ✓ Mi lesz a következő cselekedet?

Kóbor macska sütkérezik az utcán	
A terem ablakpárkányán ülő galamb	
Az ablak elé helyezett szobanövény	
Út mellett eldobott vizespalack	

Szinesztézia

Érzékszerveink, bár külön-külön működnek, mégis együtt, közösen hoznak létre érzéseket, tapasztalásokat. Pl. ha azt a kifejezést használom, hogy „karcos egy hang” vagy „selymes egy íz”, vagy „meleg egy szín”, akkor mindannyian tudjuk, milyen érzésre gondolunk. A tanár legalább öt csoportra osztja a tanulókat (ha eddig kevesebb csoportban dolgoztak). Minden csoport húz egy érzékszervet. A táblán vagy falon készítsen elő halmazábrát az öt érzékelési módnak (látás, hallás, szaglás, ízlelés, tapintás) megfelelően.

Írjatok le egy tárgyat (levél, virág, articsóka....) az egyik érzékszerv kiválasztásával (látás, hallás, szaglás, ízlelés vagy tapintás), majd készítsetek több érzékszervet összekötő jellemzést róla. Az elkészült jellemzéseket a táblán (falon) tegyétek a megfelelő halmazba.

Színházasdi

A feladat célja, hogy a tanulók átfogó képet kapjanak az emberi kultúra egy-egy korszakáról. Az adott korszakból ki kell választaniuk egy költőt, annak egy vagy néhány művét, majd ezt “színpadra állítva” bemutatni a korszakot. A kutatómunkához használhatják az internetet vagy a könyvtárat. A “színdarabnak” legyen díszlete, zenei aláfestése, jelmezei. A példa egy középkori szövegeket tartalmazó műsorhoz készült.

A tanulók kiscsoportokban dolgoznak tovább. A korszakok kiválasztása után a tanár különböző szerzőket javasol, és ösztönzi a tanulókat, hogy keressenek a választott korral foglalkozó verseket. Ezt követően a kronológiai szál követése érdekében különböző korokból származó szerzőket is javasol.

Bemutathat néhány verset úgy, hogy “leírja” azokat az érzéseket, amelyeket az emberekben gerjesztenek.

A darab elé készülhet egy rövid prológos (rövid bevezető), amely jellemzi az adott korszakot, még érthetőbbé teszi az adott jelenetet. Ehhez végezhetnek kutatómunkát, amelyben tanulmányozzák a történelmi korszakot, a korabeli viseleteket és a zenét. A kiválasztott szövegeket meg is kell tanulni.

A vizuális művészetek tanára a középkori viseletek jellegzetességeit mutassa be. A zenetanár néhány zenét javasolhat a tanulónak. A tánc- és drámatanár segítségével egyszerű koreográfiát készíthetnek, amit a versek ihlettek.

Készítsenek középkori jelmezeket: rajzolják/tervezzék meg, majd készítsék el a saját jelmezeiket is újrahasznosított anyagokból (sálak, régi ingek, stb.). Válasszák ki a szövegnek megfelelő zenét. Hogy az előadás teljes legyen és igazi irodalmi kávézó alakuljon ki, a szülők frissítővel készülnek a végén.

A tevékenységek összegzése:

Egyes anyanyelvi és világirodalmi költői szövegek olvasása, elemzése és értelmezése.

Szövegtanulás.

A szövegek helyes értelmezése, interpretálása.

A költői szövegek közös témájának kutatása, kiválasztása.

Látogatás az állami, vagy helyi levéltárban, hogy a tanulók megértsék a történelmi dokumentumok fontosságát, a kéziratokkal kapcsolatos filológiai munkát, az értelmezést és archiválást (választható tevékenység).

Látogatás a helyi könyvtárban, hogy megértsék a könyvtár alapvető céljait, tevékenységeit, valamint az olvasás örömeinek újrafelfedezése érdekében (választható tevékenység).

Osztálykönyvtár létrehozása, ahol a gyerekek könyveket cserélhetnek (választható tevékenység).

Egyszerű színházi technikák elsajátítása (gesztusok és dikciók).

A középkori zene tanulmányozása a költői szövegek korához kapcsolódóan.

Néhány középkori zenemű hangszeres megszólaltatása.

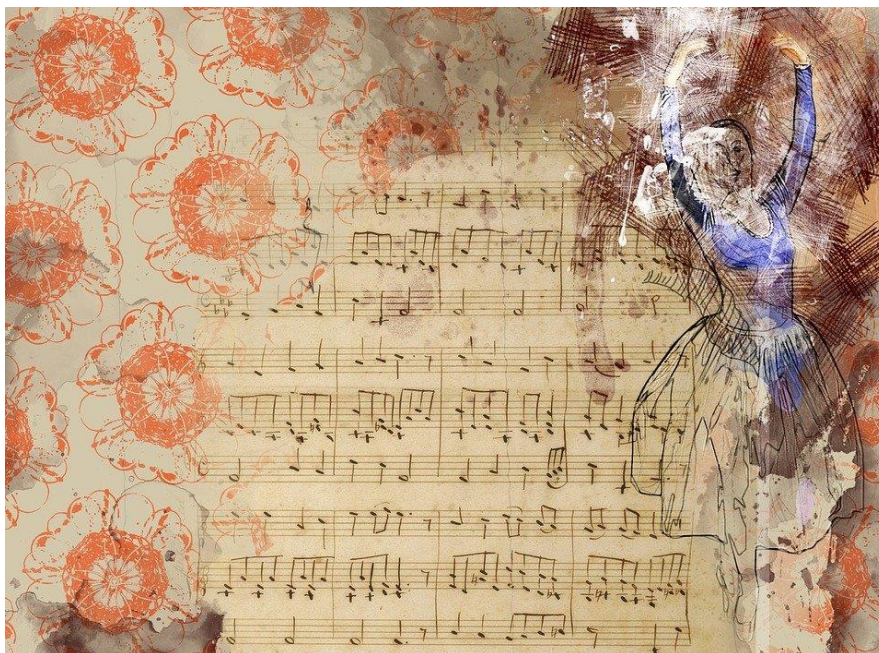
Néhány középkori tánckoreográfia színre vitele.

Középkori viseletek tanulmányozása.

Néhány középkori jelmez készítése.

A záró műsor előkészítése és szervezése (Irodalmi kávéház)

A workshop célja egy verseszenés- táncos est létrehozása.

Alkalmazott módszerek:

Ötletroham

Irányított beszélgetés

Szövegértés és szövegalkotás

Kreatív írás

Multimédia alkalmazása

A tanult ismeretek szintézise, fogalomtérképek, diagramok, grafikák készítése

Frontális munka

Csoportmunka

Dikció és színházi technikák

Eszközök:

Tankönyvek és releváns dokumentumok

Audiovizuális laborok

Látogatás a helyi könyvtárban

Ellenőrzés:

Az ellenőrzés irányulhat a szövegek értelmezésére, a “kávéházba” való bevonódásra, és a részvételre.

Záró ellenőrzés: részvétel, együttműködés és a záró feladat megvalósítása.

Kiemelten az alábbi szempontokat érdemes értékelni:

- Együttműködési készség;
- A tanulók folyamatos részvétele;
- Érdeklődés a tervezett tevékenységek iránt;
- Motiváció szintje, elégedettség, önértékelés;
- Megszerzett készségek szintje;
- A készségek pozitív hatása a tanulásra.

SUPREM – SUCCESSFUL PREPARATION MODEL FOR SCHOOLS

1.SZELLEMI TERMÉK OKTATÁSI PROJEKT PORTFÓLIÓ

A 2019-1-HU01-KA201-061091
PROJEKT KERETÉBEN KÉSZÜLT

A 10. modul szerzője

(A tanulás, mint élmény – “irodalmi kávéház”

Istituto Comprensivo Perugia 2

Cooperativa Sociale Borgorete

2021.

Az Európai Bizottság támogatása ezen kiadvány elkészítéséhez nem jelenti a tartalom jóváhagyását, amely kizárólag a szerzők álláspontját tükrözi, valamint a Bizottság nem tehető felelőssé ezen információk bárminemű felhasználásáért.
Projektazonosító: 2019-1-HU01-KA201-061091

